

ZAKON O STANDARDIZACIJI

("Sl. list SCG", br. 44/2005)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se načela i ciljevi standardizacije u Srbiji i Crnoj Gori, osnivanje, organizovanje i delatnost organizacije za standardizaciju Srbije i Crne Gore, donošenje, izdavanje i primena srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije, kao i inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Član 2

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) standardizacija je aktivnost na utvrđivanju odredaba za opštu i višekratnu upotrebu, u odnosu na stvarne ili potencijalne probleme, radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti u određenoj oblasti;
- 2) standard je dokument utvrđen konsenzusom i donet od priznatog tela, u kome se za opštu i višekratnu upotrebu utvrđuju pravila, smernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti u određenoj oblasti;
- 3) međunarodni standard je standard koji je donela međunarodna organizacija (međunarodno telo) za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
- 4) evropski standard je standard koji su usvojile evropske organizacije za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
- 5) srpsko-crnogorski standard je standard koji je donela organizacija za standardizaciju Srbije i Crne Gore i koji je dostupan javnosti;
- 6) srodni dokument iz oblasti standardizacije (u daljem tekstu: srodni dokument) jeste dokument koji je donela organizacija za standardizaciju i koji je dostupan javnosti, a ne ispunjava uslove da bude donesen kao srpsko-crnogorski standard;
- 7) donošenje standarda ili srodnog dokumenta je skup koordiniranih aktivnosti koje započinju usvajanjem predloga za donošenje standarda ili srodnog dokumenta, a završavaju se donošenjem akta o njegovom proglašenju;
- 8) zainteresovana strana je privredno društvo, preduzeće i drugo pravno lice, preduzetnik i drugo fizičko lice koji su zainteresovani za standardizaciju;
- 9) konsenzus je opšti sporazum o bilo kom značajnom pitanju postignut tako da se uzmu u obzir stanovišta svih zainteresovanih strana i da se usaglasa svi suprotstavljeni stavovi, pri čemu se pod konsenzusom ne podrazumeva jednoglasnost;

10) ocenjivanje usaglašenosti proizvoda, procesa i usluga s propisanim zahtevima je svaka aktivnost kojom se posredno ili neposredno utvrđuje da li su ispunjeni određeni zahtevi;

11) evropske organizacije za standardizaciju su organizacije za standardizaciju u koje se mogu učlanjivati odgovarajuća nacionalna tela iz Evropske unije, kao što su:

- Evropski komitet za standardizaciju (CEN);
- Evropski komitet za standardizaciju u elektrotehnici (CENELEC);
- Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI);

12) međunarodne organizacije za standardizaciju su organizacije za standardizaciju u koje se mogu učlanjivati odgovarajuća nacionalna tela bilo koje zemlje, kao što su:

- Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO);
- Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC);
- Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU).

II NAČELA I CILJEVI STANDARDIZACIJE

Član 3

Standardizacija u Srbiji i Crnoj Gori zasniva se na sledećim načelima:

- 1) pravu na dobrovoljno učešće i doprinos svih zainteresovanih strana pri donošenju srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 2) konsenzusu zainteresovanih strana;
- 3) sprečavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom zainteresovanih strana;
- 4) preglednosti postupka standardizacije i dostupnosti javnosti srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 5) međusobnoj usklađenosti srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 6) uzimanju u obzir stanja razvijenosti tehnike i pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i relevantnih međunarodnih ugovora;
- 7) da proizvod ili usluga iz države koja je potpisnica relevantnog međunarodnog ugovora ima isti tretman kao i sličan domaći proizvod ili usluga, odnosno sličan proizvod ili usluga iz bilo koje druge države.

Član 4

Ciljevi standardizacije su:

- 1) poboljšavanje zaštite života, zdravlja i bezbednosti ljudi, životinja i biljaka i zaštite životne sredine;
- 2) unapređivanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, utvrđivanje njihove namene, unificiranje, kompatibilnost i zamenljivost;
- 3) obezbeđenje jedinstvene tehničke osnove;
- 4) razvoj i unapređenje proizvodnje i prometa robe, izvođenja radova, odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda i srodnih dokumenata radi racionalnog korišćenja rada, materijala i energije;

5) unapređenje međunarodne trgovine, sprečavanjem ili otklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka.

III OSNIVANJE, DELATNOST, ORGANI, ČLANSTVO I FINANSIRANJE INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE I CRNE GORE

Član 5

Za ostvarivanje ciljeva iz člana 4. ovog zakona i donošenja srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata osniva se Institut za standardizaciju Srbije i Crne Gore (u daljem tekstu: Institut), kao samostalna neprofitna organizacija.

Akt o osnivanju Instituta donosi Savet ministara.

Institut je pravno lice koje se upisuje u sudski registar.

Institut ima organizacione jedinice na teritorijama država članica.

Član 6

Institut obavlja sledeće poslove:

- 1) donosi, razvija, preispituje, menja, dopunjava i povlači srpsko-crnogorske standarde i srodne dokumente;
- 2) obezbeđuje usaglašenost srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata sa evropskim i međunarodnim standardima;
- 3) vodi registar srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata u svim fazama razvoja;
- 4) učestvuje u izradi i preispitivanju standarda i srodnih dokumenata koje donose evropske i međunarodne organizacije za standardizaciju u oblastima za koje postoje potrebe i interesi Srbije i Crne Gore, a za koje se očekuje preispitivanje ili donošenje srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 5) saraduje sa evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju i nacionalnim telima za standardizaciju zemalja potpisnica odgovarajućih sporazuma iz oblasti standardizacije;
- 6) izvršava druge zadatke u skladu sa obavezama iz međunarodnih ugovora u oblasti standardizacije koji obavezuju Srbiju i Crnu Goru;
- 7) obezbeđuje dostupnost javnosti srpsko-crnogorskih standarda, srodnih dokumenata, publikacija, kao i standarda i publikacija odgovarajućih evropskih i međunarodnih organizacija i drugih zemalja i vrši njihovu prodaju;
- 8) daje osnovu za izradu tehničkih propisa;
- 9) priprema programe i godišnje planove donošenja srpsko-crnogorskih standarda;
- 10) deluje kao informacioni centar, u skladu sa zahtevima predviđenim odgovarajućim međunarodnim sporazumima i obavezama koje proizlaze iz članstva u odgovarajućim evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju;
- 11) predstavlja i zastupa interese Srbije i Crne Gore u oblasti standardizacije u evropskim i međunarodnim organizacijama i telima za standardizaciju;

- 12) odobrava upotrebu znaka usaglašenosti sa srpsko-crnogorskim standardima i srodnim dokumentima u skladu sa svojim pravilima;
- 13) u skladu sa svojim pravilima, angažuje organizacije i asocijacije za izradu srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata u specifičnim oblastima;
- 14) promoviše primenu srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 15) obavlja i druge poslove iz oblasti standardizacije, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju.

Član 7

Organi Instituta su: skupština, upravni odbor, direktor, nadzorni odbor i stručni savet.

Aktom o osnivanju i statutom Instituta uređuje se način obrazovanja organa iz stava 1. ovog člana, njihov rad, način odlučivanja, osnivanje stručnih saveta i druga pitanja značajna za rad Instituta.

Statut Instituta usvaja skupština Instituta, na predlog upravnog odbora, uz saglasnost Saveta ministara.

Član 8

Radi ostvarivanja svojih interesa u vezi sa standardizacijom, članovi Instituta mogu biti: privredno društvo, preduzeće i drugo pravno lice ili preduzetnik koji su osnovani po propisima država članica, kao i fizičko lice koje je državljanin Srbije i Crne Gore (u daljem tekstu: član Instituta).

Član Instituta učestvuje u radu Instituta i njegovom upravljanju u skladu sa ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom Instituta.

Prava i obaveze člana Instituta, kao i visina članarine uređuju se aktom o osnivanju i statutom Instituta.

Član 9

Sredstva za rad Instituta obezbeđuju se:

- 1) prodajom standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija;
- 2) naplatom članarine;
- 3) naplatom usluga;
- 4) iz sredstava neophodnih za finansiranje nadležnosti Srbije i Crne Gore;
- 5) iz drugih izvora.

Iznos sredstava iz sredstava neophodnih za finansiranje nadležnosti Srbije i Crne Gore određuje se na osnovu poslova utvrđenih programom i godišnjim planovima za donošenje standarda i srodnih dokumenata.

Sredstva za članarine Instituta u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju obezbeđuju se iz sredstava neophodnih za finansiranje nadležnosti Srbije i Crne Gore.

IV DONOŠENJE, IZDAVANJE I PRIMENA SRPSKO-CRNOGORSKIH STANDARDA I SRODNIH DOKUMENATA

Član 10

Srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti donose se i izdaju u skladu sa ovim zakonom i pravilima Instituta, koja su usklađena s pravilima evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju, kao i Kodeksom dobre prakse za izradu, donošenje i primenu standarda iz Sporazuma o tehničkim preprekama u trgovini Svetske trgovinske organizacije.

Kao osnova za donošenje srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata mogu se koristiti evropski ili međunarodni standardi i srodni dokumenti ili nacionalni standardi i srodni dokumenti drugih zemalja.

Institut objavljuje u svom službenom glasilu obaveštenja o pokretanju postupaka za donošenje srpsko-crnogorskih standarda, a kada je to neophodno i za srodne dokumente, kao i obaveštenja o njihovom objavljivanju, odnosno povlačenju.

Akt o donošenju, odnosno povlačenju srpsko-crnogorskog standarda objavljuje se u "Službenom listu SCG".

Član 11

Srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti označavaju se oznakom koja počinje akronimom SCS, koji se ne sme upotrebljavati za označavanje drugih dokumenata.

Oznaka SCS može se koristiti samo u skladu s pravilima Instituta.

Oznaka iz stava 2. ovog člana je intelektualna svojina Instituta.

Član 12

Srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti donose se i objavljuju na srpskom jeziku.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti mogu biti objavljeni i na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju, u skladu s pravilima Instituta.

Član 13

Srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti objavljuju se kao posebne publikacije koje su zaštićene, u skladu s propisima Srbije i Crne Gore.

Srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti objavljuju se u posebnom izdanju Instituta.

Autorska prava za srpsko-crnogorske standarde i srodne dokumente pripadaju Institutu.

Umnožavanje, u celini ili delimično, kao i distribucija srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata dozvoljeni su samo uz saglasnost Instituta.

Član 14

Primena srpsko-crnogorskih standarda i srodnih dokumenata je neobavezna.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ako se tehnički propis poziva na srpsko-crnogorski standard, takav standard je obavezan i primenjuje se kao tehnički propis.

Član 15

Usaglašenost proizvoda, procesa i usluga sa srpsko-crnogorskim standardima ili srodnim dokumentima vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje ocenjivanje usaglašenosti proizvoda s tehničkim zahtevima.

V INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 16

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrše nadležni inspekcijski organi država članica u skladu sa zakonom.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17

Savet ministara doneće akt o osnivanju Instituta najdocije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i imenovaće vršioca dužnosti direktora Instituta.

Vršilac dužnosti direktora Instituta dužan je da, u roku od tri meseca od dana donošenja akta o osnivanju Instituta, objavi javni poziv, kako bi se zainteresovane strane prijavile za članstvo u Institut.

Objavljivanje javnog poziva iz stava 2. ovog člana ponavlja se dok se ne učlani najmanje 15 članova.

Vršilac dužnosti direktora Instituta dužan je da sazove sednicu skupštine Instituta radi usvajanja statuta, najdocije tridesetog dana od dana ispunjenja uslova iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 18

Savet ministara obezbeđuje Institutu prostorije potrebne za rad, materijalna sredstva i opremu.

Do početka rada Instituta, poslove Instituta obavlja Zavod za standardizaciju Srbije i Crne Gore.

Institut preuzima materijalna sredstva, zaposlene, kao i prava i obaveze Zavoda za standardizaciju Srbije i Crne Gore.

Član 19

Postojeći jugoslovenski standardi ili srodni dokumenti čija oznaka počinje akronimom JUS, doneseni do stupanja na snagu ovog zakona, postaju srpsko-crnogorski standardi i srodni dokumenti.

Srpsko-crnogorski standardi ili srodni dokumenti iz stava 1. ovog člana označavaju se akronimom SCS, odnosno oznakom odgovarajućeg srodnog dokumenta, najdocnije na dan njihove revizije, u skladu s pravilima Instituta.

Član 20

Postojeći jugoslovenski standardi (JUS) čija je primena obavezna postaju neobavezni na dan usvajanja odgovarajućih tehničkih propisa, ako nisu postali tehnički propisi.

Član 21

Sredstva za rad Instituta do 1. januara 2007. godine obezbeđuju se iz sredstava neophodnih za finansiranje nadležnosti Srbije i Crne Gore u skladu s programom rada.

Član 22

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o standardizaciji ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 59/98, 70/2001 i 8/2003).

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SCG", a primenjivaće se od 1. januara 2006. godine.